

вони по-справжньому закохані, що вони – дві половинки одного цілого. Їхні стосунки здавалися ідеальними, аж доки вони не зіткнулися з неймовірним фактом. Виявилося, що кохання не витримує протилежних поглядів на життя і смерть; під тиском інтелектуальної суперечки почуття не витримують і руйнуються.

Роман захоплює своєю реалістичністю, що не виправдала сподівань читачів. Замість очікуваної панорами правдивих «людських стосунків», романтичного кохання, у ньому зображено палку суперечку з цікавих, проте аж надто віддалених від любові й стосунків питань: чи існує надприродне? як утворився Всесвіт? що таке духовне? Власне суперечність світоглядного підходу до вирішень цих питань і приводить до розриву закоханих.

Людина, яка любить, сприймає об'єкт своїх почуттів як ідеальний естетичний образ, знаходячи в ньому красу, індивідуальність, підкорювальну силу та багатий духовний світ. Справжня любов завжди безкорислива, віддана, глибока, сповнена віри у себе й довіри до свого об'єкта. Любов – це діяльність, а не пасивний вплив: у ній треба перебувати, а не впадати в неї, це окремих суб'єкт, який існує поза людиною, її уявленнями, почуттями та свідомістю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ворник Б.Н. «Безпечна поведінка». Київ «Сім'я». – 56с.
2. Говорун Т.В., Кікінеджи О.М., Кізь О.Б. «Твоє сексуальне та репродуктивне здоров'я». Тернопіль «Навчальна книга – Богдан». – 156с.
3. Гордер Юстейн «Замок у Піренеях». Київ «Літопис». – 244 с.
4. Петрасинський, Збігнев «Пізнай себе». Київ «Рядянська школа». – 191с.
5. Петрушенко В.Л. «Філософія навчальний посібник». Львів «Новий світ – 2000». – 540с.
6. Фром Еріх «Мистецтво любити». Київ «Клуб сімейного дозвілля». – 192с.

Флячок А.

Науковий керівник – доц. Поперечна Г. А.

САМОТНІСТЬ ЯК ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН

Важливою ознакою сучасного суспільства є проблема самотності, яка є актуальною не лише на індивідуальному рівні буття, а й на суспільному. Екзистенційний феномен самотності впливає на рівень соціальної активності та змістовного наповнення життя людини. Самотність породжує відчуженість від суспільних процесів, згладжування ініціативної громадянської позиції, в той час, як відчуття єдності і духовної спорідненості з іншими людьми сприяє організації суспільства. Людина, яка не відповіла на питання: «Хто я?», не зрозуміла власну сутність, не відчула емоційної єдності з іншими суб'єктами соціальної взаємодії, залишається осторонь відносин між «Я» і «Ми», а відтак опиняється у стані самотності. Сучасна суспільна реальність характерна тим, що можливості людини знайти себе та зрозуміти свій внутрішній світ обмежуються знеособленням. Дослідження проблеми самотності є вагомими у філософських, релігійних, психологічних і соціальних напрямків.

Здійснити теоретичний аналіз самотності як екзистенційного феномену.

Сьогодні проблема самотності актуальна для фахівців різних наукових напрямів: філософів, соціологів, психологів, медиків, психіатрів та інших. Як психічний стан, що має негативне забарвлення, самотність відома ще з античних часів.

На думку І. М. Слободчикова період активного інтересу психологів до феномену самотності припадає на кінець 30-х – середину 80-х років ХХ століття, коли були закладені концептуальні основи феноменологічного дослідження самотності. З 80-х років ХХ століття розробляються приватні теорії та прикладні розробки [3]. Видається багато збірників і монографій, де публікуються результати досліджень із цієї проблеми.

Радянський філософ А. І. Титаренко цілком обґрунтовано стверджує, що в ХХ столітті «...проблема самотності набула небувалого за значенням філософсько-етичного статусу: в ній побачили один із вічних, фатальних джерел не тільки трагічної безнадійності існування людини, але й ходу всієї історії» [3].

За результатами опитування, проведеного Ю. М. Швалб та О. В. Данчевою, серед різних за своїм соціальним становищем, освітою, віком людей виявлено, що щодо останнього десятиріччя словами-символами в 83% відповідей були: «самотність», «відчуження», «особистість» [3].

Незважаючи на таке глобальне поширення самотності, існує велика різноманітність думок з приводу визначення характерних особливостей цього феномену. У словнику російської мови С. І. Ожегова самотність визначається як «стан самотньої людини» [5, с. 492], а «одинокий» – «відокремлений від інших подібних, без інших, собі подібних, такий, що не має сім'ї, близьких» [5, с. 575]. В. А. Андрусенко до обумовленості самотності ізоляцією розглядає її ще як шанс для особистості: «... Душевна самотність – необхідний етап у визначенні можливостей свого «Я» як вільного самовизначення у світі» [1].

Розмежування понять самотності та усамітнення мало місце вже в античності. Так, Арістотель доводив, що самотність виникає внаслідок відчуження людини від суспільно-політичного життя полісу та є негативним чинником, що перешкоджає людському розвитку, а Марк Аврелій Антонін досліджував усамітнення, яке розумів як тимчасове поривання комунікацій з іншими та заглиблення у свій внутрішній світ [7, 6]. В такому випадку усамітнення має позитивне значення: людина залишається наодинці та пізнає свій внутрішній світ, наближаючись до Бога, замислюється над смыслом свого життя.

Теоцентризм епохи середньовіччя зумовив процес переосмислення проблеми самотності. Бог створив не суспільство як цілісність, а поодиноких людей, щоб таким чином сильніше спонукати їх до єдності, продовження людського роду. Як бачимо у цю епоху людина мала прагнути не до самотності, а до єдності з іншими людьми, як того велів Бог [2, 4].

В епохи Відродження та Нового часу продовжується традиція розуміння усамітнення як позитивного чинника задля духовного розвитку людини та самопізнання. Проблема людської самотності набуває особливого значення у творчості філософів-екзистенціалістів (М. Бердяєва, А. Камю, С. К'єркегора, Ж.-П. Сартра). Можемо сказати, що з їхнього погляду, людина сприймає самотність як страждання, що виникає внаслідок переживання, відчаю, нестачі спілкування з іншими й прагне лише до світу об'єктів. Аналізуючи дані твердження, самотність розглядається в двох аспектах: як психологічний стан людини, тобто внутрішнє емоційне переживання, та характеристика її фізичних відносин із іншими людьми – зовнішнє відчуження від людей.

Дослідження проблеми самотності у вітчизняній та зарубіжній філософській літературі засвідчує, що вона посідає важливе місце в житті людини разом з іншими екзистенціалами буття, такими як: свобода, сенс життя, щастя, смерть та безсмертя. Самотність органічно пов'язана із суспільним буттям, а тому постає вагомою соціальною проблемою. З його погляду, на людину свідомо тисне страх залишитися самотньою, тому єдиною формою подолання самотності є любов, у якій дві особи стають єдиним цілим, але зберігають при цьому власну індивідуальність. А також серед важливих чинників подолання самотності є відновлення економічної, політичної, духовної єдності із соціумом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головин С. Ю. Словарь практического психолога. Минск: Харвест, 1997. 570с.
2. Кон И. Многоликое одиночество. Хрестоматия: учеб. пособие для студентов пединститутов. Москва: Просвещение, 1990. С 162-170.
3. Наукові записки. Серія «Філософія і психологія», - Режим доступу: <https://eprints.ua.edu.ua/2549/1/Pomazova%20O.V..pdf>.
4. Національна бібліотека України, - Режим доступу: [Irbis-nbuv.gov.ua](http://irbis-nbuv.gov.ua)
5. Олешов С. И. Словарь русского языка. Изд. 11-е, стереотип. Под ред. д-ра филолог. наук проф. Н. Ю. Шведовой. Москва, 1975.
6. Психология. Словарь/ Под общ. Ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. 2-е изд., испр. И доп. Москва: Политиздат, 1990
7. Самотність людини в умовах глобалізації, - Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/18836/1/dys_Bashmanivska.pdf